

Ο ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΟΣ ΤΗΣ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΕΙΟΥ ΕΠΟΠΟΙΪΑΣ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΣΑΡΛΕ

Η έποποιία της μεγάλης στρατιάς, ή καταπληκτική δράσις του Ναπολέοντος, θρήκε στον Σαρλέ ένα εικονογράφο αντάξιο των κοσμοϊστορικών γεγονότων που συνετελέσθησαν επί της εποχής του Κορσικανού. Πολλοί ζωγράφοι άπαθανάτισαν σε πίνακές των τις μάχες στις όποιες έλαβε μέρος ο Ναπολέων ή την σκληρή ζωή που περνούσανε οί Γάλλοι στρατιώται στα πολεμικά εκείνα χρόνια. Κανείς, όμως, δέν μπόρεσε ν' άποδώση τό ήρωϊκό αυτό δράμα τόσο παραστατικά, όσο ο Σαρλέ. Τό ταμπλώ ιδίως που έμφανίζει ένα γρεναδιέρο του Βατερλώ με τίτλο την... περίφημη λέξι του Καμπρών, θεωρείται ως ένα από τα καλύτερα έργα της συγχρόνου ζωγραφικής.

Μά πόσο κοπίασε ο Σαρλέ για νά μωρέση νά φτάση σ' αυτόν τον θαυμό της καλλιτεχνικής τελειότητας! Γεννήθηκε τις παραμονές της Γαλλικής Έπαναστάσεως από γονείς φτωχούς, οί όποιοι δέν είχαν ούτε τά μέσα νά τον σπουδάσουν. Ήταν ακόμα μικρό παιδί όταν πέθανε ο πατέρας του, «δραγώνος της Δημοκρατίας», αφήνοντας μοναδική κληρονομία «μιά δερμάτινη κυλόττα, ένα ζευγάρι μεταχειρισμένες στρατιωτικές μπότες και λίγα έσώρρουχα, συνολικής αξίας έννεα φράγκων και έβδομήντα πέντε λεπτών» — όπως γράφει ο ίδιος ο καλλιτέχνης στην αυτοβιογραφία του.

Παρ' όλη τή φτώχεια τους, ή μητέρα του έκανε τ' αδύνατα δυνατό για νά μάθη στο γυιό της λίγα γράμματα. Τόν έβαλε πρώτα στη σχολή των «Παιδιών της Πατρίδος» και ύστερα στο Λύκειο Ναπολέοντος. Μά ή σκληρή οικονομική ανάγκη την έκανε νά τον τραθήξη από τό σχολείο, ύστερ' από λίγο, έπειδή δέν είχε ούτε βιβλία νά του αγοράση. Και ο Σαρλέ, για νά βοηθήση την μητέρα του, έπιασε δουλειά στη Δημαρχία των Παρισίων. Τη θέσι όμως αυτή δέν μπόρεσε νά την κρατήσει πολύν καιρό. Την έχασε μόλις ανήλθον οί Βουρβώνοι στο θρόνο, γιατί ήταν γνωστός για τ' άβонаπαρτικά φρονήματά του. Ή άτυχία αυτή δέν τον άπογοήτευσε. Παρηγοριά του ήταν ή ζωγραφική, για την όποια είχεν έκδηλώσει κλίσι από μικρό παιδί. Ξενυχτούσε σχεδιάζοντας τους τύπους που γνώρισε και διάφορες σκηνές από τις μάχες του Ναπολέοντος. Βέβαιος για την αξία του, είχε τυφλή έμπιστοσύνη στο μέλλον του. Και ή αισιοδοξία αυτή τον ώπλισε με τό απαραίτητο θάρρος για ν' αντιμετώπιση με τό χιμό γελο στα χείλη μιά ζωή γεμάτη στερήσεις.

Μετά την όριστική πτώσι της Αυτοκρατορίας, ο Σαρλέ αποφάσισε νά πραγματοποιήση τό παληό όνειρό του: ν' άπαθανάτιση δηλαδή σε λιθογραφίες τά κατορθώματα της Μεγάλης Στρατιάς. Και άρχισε τότε νά συνθέτη μιά σειρά στρατιωτικών σκηνών, για νά τις έκδόση σε λεύκωμα. Είνε άφάνταστες ή δυσχέρειες που συνάντησε ο μέγας αυτός ζωγράφος στα πρώτα του καλλιτεχνικά θήματα. Κανείς δέν αποφάσιζε νά τυπώση με δικά του έξοδα τις συνθέσεις ενός αυτοδιδάκτου ζωγράφου, ενός νέου ο όποιος έμαθε ζωγραφική όχι στο Πολυτεχνείο, αλλά στα άτελιέ μερικών φημισμένων ζωγράφων της εποχής. Κι' όταν, ύστερ' από πολλά θάσανα, κυκλοφόρησε τό λεύκωμα, ο Τύπος έξεμάνη κατά του καλλιτέχνη. Κατηγόρησε τον Σαρλέ έπειδή παρουσίαζε τους ήρωας της Μεγάλης Στρατιάς με χρώματα όχι και τόσο κολακευτικά γι' αυτούς, άλλοτε μεθυσμένους και άλλοτε παρέα με εύτραφείς παραμάνες. Παρέδλεψαν ής καθαρώς πολεμικές συνθέσεις του Σαρλέ για ν' άποδώσουν μεγαλύτερη σημασία σε ώρισμένες ρεαλιστικές εικόνες του. Έξεθειάζε τον ήρωϊσμό των γρεναδιέρων, δέν παρέλειπε όμως και νά μη καυτηριάξη τά μικρά έλαττώματά τους. Από αυτής της άπόψεως, μπορεί νά θεωρηθή ως πρόδρομος της ρεαλιστικής ζωγραφικής σχολής του τέλους του

παρελθόντος αιώνας.

Όπωςδήποτε, είχε πολύ χαρακτηριστικό τό γεγονός ότι και οί πιό όρμητικοί επικριται της τέχνης του Σαρλέ, δέν μπόρεσαν παρά νά έκφράσουν τον άνεπιφύλακτο θαυμαστό τους για την καλλιτεχνική μαεστρία του. Ή δεξιοτεχνία του αυτοδιδάκτου αυτού ζωγράφου ήταν, πράγματι, καταπληκτικό φαινόμενο. Ήξερε στην έντέλεια σχέδιο και προοπτική, χωρίς νά σπουδάση ποτέ του σε σχολή!

Γιαρά την πολεμική των κριτικών, τό πρώτο λεύκωμα του Σαρλέ έξαντλήθηκε μέσα σ' έλάχιστο χρονικό διάστημα. Ή έπιτυχία αυτή έκανε τον ζωγράφο νά έκδόση και δεύτερα σειρά, ή όποία πουλήθηκε περιζωτερυ και από την πρώτη... Από την εποχή εκείνη, ο καλλιτεχνης, άνεξάρτητος πειά οικονομικώς, δέν έπαψε νά έκφράζεται σε λιθογραφίες που τον κατέστησαν διάσημο. Σιγά-σιγά άρχισε νά παίρνη και παραγγελίες από αξιωματικούς που έλαβαν μέρος σε διάφορες μάχες και ήθελαν νά διατηρήσουν μιά ανάμνησι από αυτές. Κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορεί κανείς νά πη ότι ο Σαρλέ συνέγραψε, με εικόνες, μιά πλήρη ιστορία όχι μονάχα των ναπολεοντείων πολέμων, αλλά και της κοινωνικής ζωής της Γαλλίας στα ήρωϊκά εκείνα χρόνια.

Μιά μέρα, ένας φίλος του τον συνεβούλευσε νά φιλοτεχνήση και κανένα μεγάλο ζωγραφικό πίνακα, που θα του έδινε μεγαλύτερη δόξα από τις μικρές λιθογραφίες.

Ο Σαρλέ ζωγράφησε τότε την «Υποχώρησι της Ρωσσίας», ένα τεράστιο ταμπλώ που είκόνιζε άριστοτεχνικά την άγωνία της μεγάλης στρατιάς στις χιονισμένες στέπες. Ο εύθυμος αυτός ζωγράφος υπερέβαλε σε φρίκη, στην «Υποχώρησι», και αυτόν ακόμη τον Γουσταύο Ντορέ, τον εικονογράφο της «Κολάσεως» του Δάντη.

Ο Σαρλέ πέθανε στις 30 Δεκεμβρίου 1845. Έπαθε ξαφνικά ήμιπληγία, ενώ δούλευε σ' ένα καινούργιο μεγάλο ταμπλώ. Ο γιατρός που τον εξέτασε, δέν του απέκρυψε ότι τό δεξί του χέρι είχε παραλύσει και ότι δέν θα μπορούσε πειά νά έργαστή.

— Δέν θα μπορώ πειά νά ζωγραφίσω; ρώτησε ο ζωγράφος με πικρό χαμόγελο. Αφού είχε έτσι, τί νά την κάνω πειά την ζωή;...

Και ύστερ' από μισή ώρα, παρέδιδε την τελευταία του πνοή!...

* * *

Έχουν γραφή τόμοι όλόκληροι άνεκδόταν του Σαρλέ. Όλοι όσοι άσχολήθηκαν με τον καλλιτέχνη αυτόν, τον έμφανίζουν ως άνθρωπο άγαθό, φιλεύσπλαγχο, καλόκαρδο. Έπειδή άκριβώς είχε ύποφέρει πολύν στα παιδικά του χρόνια, καταλάβαινε τον πόνο των παιδιών και προσπαθούσε ν' άνακουφίξη κάθε δυστυχία. Όταν άπόκτησε την οικονομική του άνεξαρτησία, όταν άγόρασε δικό του σπίτι, μετέβαλε τό ισόγειο σε τραπεζαρία, στην όποία παρέθετε μεσημέρι-θράδυ φαί στα φτωχά παιδιά της συνοικίας. Και πολλά από αυτά, τά σπούδαζε με δικά του έξοδα, όταν καταλάβαινε ότι ήσαν αξία της ύποστηριξεώς του.

Ο Σαρλέ δέν απέδιδε σημασία στο χρήμα. Όταν, όμως, του έπεφτε στα χέρια κανένας πλούσιος, έννοούσε νά τον γδάρη! Κάποτε τον έπεσκέφθη ένας μεγαλέμπωρος και του παρήγγειλε μιά σκηνή της μάχης της Αρκόλλης, στην όποία είχε λάθει μέρος.

— ...Σας παρακαλώ, είπε στον καλλιτέχνη, νά θάλετε στον πίνακα όσο τό δυνατό περισσότερα πρόσωπα και νά φροντίσετε νά φοράνε όλοι οί Γάλλοι στρατιώται... καινούργιες στολές! Τό ταμπλώ αυτό θα τό κρεμάσω στο σαλόνι μου — και δέν θέλω νά βλέπω κουρελήδες!...

Ο ζωγράφος συνεμορφώθη με την έπιθυμία του μεγαλέμ-

(Συνέχεια στη σελίδα 54)

Ο ζωγράφος Σαρλέ.

(Αυτοπροσωπογραφία)

Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΙΑΣ ΣΚΛΑΒΑΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 42)

“Εμείνα μόνη στην ταράτσα, άναυδη, σαν μαρμαρωμένη... Μου φαινότανε πως είχα δη ένα γλυκό όνειρο... Δεν τολμούσα νάκόμη νά πιστέψω στ’ ατυχία μου...”

Τή νύχτα κείνη την πέρασα άγρυπνη, κλαίοντας από τη χαρά μου!...

“Ω! πώς θά μπορέσω τώρα νά εξιστορήσω την τραγωδία μου;... Θά ήθελα νάγραφα τις γραμμές αυτές με τὸ αἷμα τῆς καρδιάς μου, με τὰ δάκρυά μου... Γιατί ὁ Ἀλλάχ νά φανῇ τόσο σκληρός μαζί μου; Γιατί νά μου ἀνοίξῃ τὴν πόρτα τοῦ παραδείσου, ἀφοῦ ἤξερε ὅτι θά μου τὴν ἔκλεινε σὲ λίγο γιὰ πάντα;...”

...Ἡ χανούμ ἐφάντη εἶχε δώσει τὴν συγκατάθεσί της γιὰ τὸ γάμο τοῦ γιουῦ της με μένα... Πετοῦσα στὰ σύννεφα ἀπὸ τὴ χαρά μου... Τί κι’ ἂν ἦμουν κλεισμένη μέσα στὸ χαρέμι; Μου φαινότανε πως ἦμουν ἐλεύθερο πουλὶ, πως ἀγκάλιαζα μ’ ἓνα βλέμμα ὅλο τὸν κόσμο, πως δὲν ὑπῆρχε γυναῖκα πιὸ εὐτυχισμένη ἀπὸ μένα, τώρα πού εἶχα κερδίσει τὴν καρδιά τοῦ Μουράτ...

“Υστερ’ ἀπὸ ἓνα μῆνα, θά γινόμουν γυναῖκα του...”

Μιά νύχτα, ὅμως, μᾶς τὸν ἔφεραν νεκρό, μαχαιρωμένο!... Γλεντοῦσε με μερικοὺς φίλους του, μάλλωσαν γιὰ μιὰ ἀσήμαντη ἀφορμὴ —καὶ τὸν σκότωσαν! Μου σκότωσαν τὸν Μουράτ μου, τὸν ἀφέντη τῆς ζωῆς μου, τὸν ἥλιο μου καὶ τὴ χαρά μου!...

Οὐτ’ ἐγὼ δὲν ξέρω πόσες μέρες ἔμεινα μισοπεθαμένη... Μὰ καὶ ὅταν συνήρθα, ὅταν μπόρεσα νά καταλάβω ποὺ βοισκόμουν, δὲν διέφερα καὶ πολὺ ἀπὸ μιὰ νεκρή. “Ἦμουν ἀπαρηγόρητη ἐπειδὴ ἔγινε ἡ κηδεῖα τοῦ ἀγαπημένου μου, χωρὶς νά μπορέσω νά τὸν φιλήσω γιὰ τελευταία φορὰ... Τοῦ κάκου ἡ Ἀδιλὲ χανούμ, πού ἦρθε ἀμέσως ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολι, μόλις ἔμαθε τὸν θάνατο τοῦ ἀδελφοῦ της, προσπαθοῦσε με τὰ γλυκά της λόγια νά καταπραῖνῃ τὸν πόνο μου... Κανείς, κανείς δὲν μποροῦσε νά ρίξῃ βάλαμο στὴν πληγμένη μου καρδιά!...

Σήμερα, εἶμαι μιὰ ταπεινὴ σκλάβα στὸ χαρέμι τοῦ Σαῖτ πασσά. Ἡ μέρες μου περνᾶνε κρύες καὶ μονότονες... Περιμένω ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νά μάθω ὅτι ὁ πασσάς μ’ ἔκανε πεσκέσι σὲ κανένα φίλο του... “Ενας ξένος θά με πάρῃ τότε στὴν ἀγκαλιά του καὶ θά εἶμαι ὑποχρεωμένη νά γελῶ μαζί του, νά δέχωμαι τὰ φιλιὰ του, νά κάνω τὴν εὐχαριστημένη... Τί σημασία ἔχει ἂν ἡ καρδιά μου ματῶν ἀκόμη με τὴν ἀνάμνησι τοῦ Μουράτ;... Ρωτᾶνε ποτὲ τίς σκλάβες τί αἰσθάνονται; Ἀπὸ τίνος τὸ μυαλὸ νά περάσῃ ἢ σκέψῃ ὅτι ἴσως νά ἔχουν καὶ ἡ σκλάβες καρδιά;...”

ΛΕΪΛΑ ΧΑΝΟΥΜ

ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΗΣ ΝΕΚΡΑΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 44)

— “Ἡ μαμά μου πέθανε, κύριε... Τὴν ἔβαλαν ἐδῶ μέσα... Κι’ ἐγὼ τῆς φέρνω λουλούδια, γιὰ νά μὴ νομίσῃ ὅτι τὴν ἔχασα, ὅτι δὲν τὴν συλλογίζομαι...”

— Καλὰ, καὶ ὁ πατέρας σου; ρώτησε ὁ μπάρμπα Ζάν, θάζοντας ὅλα τὰ δυνατά του γιὰ νά συγκρατήσῃ τὰ δάκρυά του.

— Δὲν ξέρω, δὲν ξέρω!... ψιθύρισε. “Εγὼ μονάχα τὴ μαμά μου εἶχα στὸν κόσμο... Ἀφήστε με, κύριε, νά τῆς φέρνω λουλούδια...”

Ὁ φύλακας δὲν μπόρεσε νά κρατηθῇ ἄλλο.

Σήκωσε τὴν παιδούλα με τὰ δυὸ του χέρια, τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του καὶ γέμισε με φιλιὰ τὸ ἀδύνατο προσωπάκι της, κλαίγοντας καὶ αὐτὸς μαζί της...

— Μπα! πού νά πάρῃ καὶ νά σηκώσῃ ὁ διάβολος! φώναξε ἄξαφνα. Γιατί δὲν μου τὸ ἔλεγες τόσην ὥρα πως ἡ μητέρα σου ἀγαποῦσε τὰ λουλούδια;... Ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς δὲν θά κλέβῃς πειὰ λουλούδια ἀπὸ τοὺς ἄλλους τάφους... Θά σοῦ δίνω ἐγὼ ἀπ’ τὸν κῆπο μου, ὅσα θέλεις!...

— Ἀλήθεια μου λέτε, κύριε; τραύλισε ἡ παιδούλα.

Τὸ πρόσωπό της φωτίστηκε ἀπὸ χαρά. Καί, με τὰ μικρὰ χεράκια της, ἀγκάλιασε τὸν μπάρμπα Ζάν ἀπὸ τὸ λαίμῳ καὶ ἄρχισε νά τὸν φιλάει στ’ ἀξούριστα μάγουλά του...

— Πόσο σ’ ἀγαπῶ! εἶπε τέλος. Τί καλὸς πού εἶσαι!...

— “Αἱ μικρὴ κλέφτρα! ψιθύρισε ὁ μπάρμπα Ζάν, γελῶν-

ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΕΙΝΕ ΞΕΤΡΕΛΛΑΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΡΟΖΑΛΙΝΤ ΡΩΣΣΕΛ !

(Συνέχεια από τη σελίδα 29)

της, νά πιάσῃ δουλειὰ ὡς πωλήτρια σ’ ἓνα κατάστημα τῆς 5ης Λεωφόρου. Τέλος, τὴν πρόσεξε μιὰ μέρα ὁ σκηνοθέτης Οὐώλτερ Οὐώγκερ καὶ τῆς ἔδωσε ἓνα μικρὸ ρόλο σ’ ἓνα φιλμ.

...Πρὶν περάσῃ χρόνος, ἡ Ρόζαλιντ Ρώσσελ ἦταν θεντέττα!

Σήμερα, σὲ ἡλικία εἴκοσι ἑπτὰ ἐτῶν, ἡ θαρραλέα αὐτὴ κοπέλλα εἶνε πλούσια κι’ ἐνδοξη. Κατάρθωσε νά πραγματοποιήσῃ τὸ ὄνειρο τῆς ζωῆς της. Ἀπέδειξε ὅτι τὸ πείσμα εἶνε ἡ μεγαλύτερη δύναμις πού ἐμψυχώνει τὸν ἄνθρωπο.

Καθημερινῶς λαμβάνει ἑκατοντάδες ἐπιστολῶν ἀπὸ τοὺς θαυμαστάς της. Οἱ νεαροὶ Ἀμερικανοὶ εἶνε ξετρελλάμενοι μαζί της. Ἐκεῖνο πού τοὺς γοητεύει εἶνε ἡ τσαχπινιά της καὶ ἡ πονηρὴ λάμπι τῶν ματιῶν της. Ὁ ἰδιώτης γραμματεὺς της λέει ὅτι ἡ θεντέττα δέχεται δεκαοχτῶ, κατὰ μέσον ὄρον, προτάσεις γάμου κάθε ἑβδομάδα.

Μὰ ἡ Ρόζαλιντ Ρώσσελ δὲν φαίνεται διατεθειμένη νά παντρευθῇ.

Καὶ κάτι περισσότερο, μάλιστα: οἱ ρεπόρτερς τῶν κινηματογραφικῶν περιοδικῶν δὲν μπόρεσαν μέχρι σήμερα ν’ ἀνακαλύψουν τὸ παραμικρὸ ἐρωτικὸ αἰσθημα στὴν ἰδιωτικὴ ζωὴ τῆς Ρόζας! Μὰ εἶνε δυνατόν ἡ χαριτωμένη αὐτὴ κοπέλλα νά μὴν ἀγάπησῃ ποτὲ ὡς τώρα; Πῶς;...

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΣΑΡΛΕ

(Συνέχεια από τη σελίδα 41)

πόρου. Καὶ ὕστερ’ ἀπὸ λίγο καιρὸ τοῦ ἔστειλε τὸν πίνακα με τὸν ἐξῆς πρωτότυπο λογαριασμό:

Δι’ ἐξοδα πενήντα τεσσάρων καινουργῶν στολῶν (τόσα ἦσαν τὰ πρόσωπα πού εἰκονίζονταν στὸν πίνακα)	Φράγκα 5.400
Δι’ ἀγορὰν χρωμάτων	» 12.920.50
Δι’ ἀμοιβὴν καλλιτέχνου	» 29.50

Σύνολον Φράγκα 18.350

Ὁ μεγαλέμπορος φώναξε, διαμαρτυρήθηκε, ἀλλ’ ἐν τέλει ἀναγκάστηκε νά πληρώσῃ τὸν ἐξωφρενικὸ αὐτὸν λογαριασμό!...

Ἀμίμητος, ἐπίσης, ἦταν ὁ Σαρλέ στὶς ἀπαντήσεις του.

Μιά μέρα, κάποιος συνταγματάρχης τῆς Μεγάλης Στρατιάς, παραπονέθηκε στὸν καλλιτέχνη ἐπειδὴ ὁ Ναπολέων, νεκρὸς πειὰ ἀπὸ καιρὸ, δὲν τὸν εἶχε κάνει δοῦκα:

— Καὶ ὅμως ἔδωσε ἀξιώματα σὲ ὅλους τοὺς ἡλιθίους πού τὸν περιτριγύριζαν! παρετήρησε.

— Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, ἀποκρίθηκε ὁ Σαρλέ, ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν ἔκανε καλὰ πού σὰς λησμόνησε...

Ὁ Σαρλέ ἦταν ταπεινὸς ἀπέναντι τῶν ταπεινῶν καὶ τῶν φτωχῶν καὶ ἀκατάδεχτος ἀπέναντι τῶν πλουσίων. Δὲν τοὺς ἔδινε τὸ δικαίωμα νά κρίνουν τὰ ἔργα του ἀπὸ καλλιτεχνικῆς ἀπόψεως.

— Νομίζω, ἀγαπητὲ μαίτρ, — τοῦ ἔλεγε μιὰ μέρα ἓνας νεόπλουτος, — ὅτι ἡ λιθογραφίης σας θά κέρδιζαν περισσότερο ἂν....

— Μὲ συγχωρήτε, τὸν διέκοψε ὁ Σαρλέ, ἡ λιθογραφίης μου δὲν κάνουν ἐμπόριο λαδιῶν!...

Μιά νύχτα, ἐνῶ ὁ καλλιτέχνης γυρνοῦσε σπίτι του ἀπὸ μιὰ φιλικὴ συγκέντρωσι, τὸν σταμάτησε στὴ μέση τοῦ δρόμου ἓνας μεθυσμένος, ὁ ὁποῖος φαινόταν ἀπὸ τὴν περιβολὴ του ὅτι ἦταν εὐπόρος. Καὶ ὁ ἄγνωστος αὐτὸς ἀξίωσε ἀπὸ τὸν καλλιτέχνη νά πᾶνε μαζί σὲ μιὰ ταβέρνα νά τὸν κεράσῃ. Ὁ Σαρλέ τὸν εὐχαρίστησε καὶ ἀρνήθηκε εὐγενικὰ τὴν προσφορά.

— Ἐχετε ὑποχρέωσι νάρθῃτε μαζί μου! τοῦ εἶπε τότε ὁ μεθυσμένος, ρίχνοντας ἓνα περιφρονητικὸ βλέμμα στὸ ἄπλο, φτωχικὸ σχεδὸν ντύσιμο τοῦ ζωγράφου. Σὰς κά’ω τὴν τιμὴ νά σὰς προσκαλέσω, ἂν καὶ δὲν ὑπάρχῃ τίποτε τὸ κοινὸν μεταξύ μας...

— Πράγματι, ἐγὼ δὲν εἶμαι μεθυσμένος! ἀποκρίθηκε ἀπαθέστατα ὁ μέγας καλλιτέχνης καὶ τράθηξε τὸ δρόμο του.

τας ἀνάμεσα στὰ δάκρυά του. Τὸ καλὸ γιὰ σένα ἦταν νά μὴ σὲ πιάσω... Τώρα πού σ’ ἐπίασα, δὲν θά μου γλυτώσῃς! Θά γίνῃς κόρη μου!... Καὶ μαζί θάρχόμαστε νά στολίζουμε με λουλούδια τὸν τάφο τῆς μαμάς σου!...

ΓΚΑΣΤΩΝ ΣΑΕΝΤΛΕΡ